Лілія ПАЦАЛЮК,
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль)
e-mail: Liliapatsaliuk@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ ТА «EXPERIEETNTIAL LEARNING» У КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФОТОМИТЦІВ

Підготовка фахівців мистецьких спеціальностей є унікальною, оскільки теоретичні знання (технічні, композиційні, мистецтвознавчі), набуті в процесі навчання потребують практичних вправлянь, які сприятимуть не лише розвитку вмінь, але й власної творчості, креативності.

За крайній період часу активно розробляються педагогічні стратегії. Серед означених стратегій – стратегії навчання у ЗВО. О. Малихіна та Ю. Бондарчук констатують: «Стратегія навчання у вищій школі – це свідомо спланована, цілеспрямована система дій, прийомів і рішень, усвідомлено обрана суб'єктом навчання – здобувачем вищої освіти для підвищення ефективності навчальної, навчально-пізнавальної та освітньо-організаційної діяльності, яка поєднує когнітивні, метакогнітивні, соціальні й психолого-дидактичні механізми, що забезпечують цілісність, системність, результативність і саморегуляцію процесу навчання та розвитку» [1, с. 41].

Зміст стратегії навчання акцентує увагу на особистісному активному ставленні здобувачів вищої освіти до набуття фаховості та усвідомленні шляхів її формування.

Підготовка майбутніх фотомитців вимагає впровадження стратегій навчання, які побудовані на концепції Experiential Learning (навчання через досвід), оскільки набуття досвіду можливе лише за активної та свідомої позиції здобувача. Концепція навчання через досвід трансформує теоретичні знання у стійкі художні та технічні навички через чотири послідовні кроки: дія (конкретний досвід), рефлексія (спостереження), аналіз (абстрактна концептуалізація), застосування (активне експериментування) [4].

А. Колб та Д. Колб констатують наступне: «…важливо організовувати навчальний процес так, щоб він передбачав практичну діяльність –

наприклад, проєкти на місцевості, рольові ігри та інші вправи, що ґрунтуються на безпосередньому досвіді» [3, с. 10].

Фотографія – це синкретичне мистецтво, де технічна майстерність невіддільна від концептуального мислення та психологічної взаємодії з моделлю чи середовищем [2]. Відповідно впровадження навчання через досвід має бути побудованим з використанням методів активного навчання. Виділимо найбільш актуальні з них у контексті концепції навчання через досвід.

1. Метод проєктного навчання (Project-Based Learning). Особливість упровадження означеного методу полягає у заміні розрізнених технічних завдань цілісними довготривалими проєктами – створення фотокниги, підготовка персональної виставки, розробка комерційного лукбуку тощо. Означений метод сприяє розвитку цілісного мислення, формує soft skills та навички візуального розповіді (visual storytelling).
2. Метод симуляції реального професійного середовища, що передбачає **с**творення ситуації, яка повністю відтворює умови майбутньої професійної діяльності фотографа. Імітація роботи з клієнтами, де визначено дедлайни, бюджетні обмеження, технічні вимоги, дає можливість набути практики спілкування.
3. Метод критичного розбору та портфоліо-ревю – систематичні сесії групового обговорення робіт, які розвивають критичне мислення, вміння аргументувати свій художній вибір та конструктивно сприймати критику, що є критично важливим для виживання у творчій індустрії.
4. Метод польових досліджень та візуальна антропологія. Застосування цього методу передбачає вихід за межі навчальної аудиторії: зйомки в урбаністичному просторі, робота на природі, фіксація соціальних подій тощо та сприяє розвитку умінь комунікувати, швидко адаптуватися до змінних умов освітлення та погоди, шукати унікальні сюжети в реальному житті.

Свідомий підхід здобувача вищої освіти до навчання та використання викладачем методів, побудованих на концепції Experiential Learning сприяють формуванню авторського почерку, психологічної готовності до викликів реальних фотосесій, створенню авторського портфоліо.

Список використаних джерел:

1. Малихін О., Бондарчук Ю. Освітні стратегії: понятійно-категорійне розуміння дидактичного феномену. *Український педагогічний журнал*. 2025. № 4. С. 34–45. DOI: https://doi.org/10.32405/2411-1317-2025-4-34-45 (дата звернення: 02.10.2026).
2. Тобілевич Г. М., Вольська С. О., Пацалюк Л. М. Сучасні освітні стратегії у викладанні портретної фотографії: між технікою, етикою і творчістю. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 24. URL: https://doi.org/10.5281/zenodo.17776818 (дата звернення: 02.10.2026).
3. Kolb A. Y., Kolb D. A. Things you should know about experiential learning cycle. *AEL*. 2018. Vol. 40, no. 3. P. 40–52. URL: https://www.researchgate.net/publication/330993292_2018_kolb_and_Kolb_8_things_learning_cycle_AEL_reprint_40-3 (дата звернення: 02.10.2026).
4. Peterson K., Kolb D. A. How You Learn Is How You Live: Using Nine Ways of Learning to Transform Your Life. San Francisco : Berrett-Koehler Publishers, 2017. 232 p.